

Conf. univ. dr. GEORGE COCA

*STUDII DE DREPT PENAL, DREPT PENAL
COMUNITAR ȘI ADMINISTRATIV
(ACHIZIȚII PUBLICE)*

Conf. univ. dr. GEORGE COCA

**STUDII DE DREPT PENAL,
DREPT PENAL COMUNITAR
ȘI ADMINISTRATIV
(ACHIZIȚII PUBLICE)**

Universul Juridic

București

-2014-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2014, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

COCA, GEORGE

**Studii de drept penal, drept penal comunitar și administrativ
(achiziții publice) / George Coca. - București : Universul Juridic, 2013**

Bibliogr.

Index

ISBN 978-606-673-216-1

343(498)(094)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Fücei mele Mădălina

CUVÂNTUL AUTORULUI

Lucrarea de față cuprinde o culegere de articole publicate în activitatea mea juridică și didactică în reviste de drept cum ar fi: Revista Dreptul, Revista de drept penal, Revista Studii de drept românesc, Revista de drept public, dar și la o serie de conferințe internaționale, sesiuni de comunicări științifice, precum și în alte publicații de specialitate.

Am desfășurat activitate juridică în calitate de consilier juridic principal la două instituții publice centrale din sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională, dar și o importantă activitate didactică începând cu anul 1995, iar din anul 2006 sunt avocat definitiv în Baroul București.

O perioadă de timp am acordat asistență juridică în domeniul achizițiilor publice, un capitol din lucrare este dedicat acestui domeniu.

Activitatea didactică am desfășurat-o și o desfășor în continuare la catedra de drept public, materia drept procesual penal. Iată de ce primele două capitole sunt dedicate acestui domeniu care se interferează cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În analiza textelor rog cititorul să se raporteze la perioada în care articolele au fost scrise, precum și la legislația din acea vreme.

În speranța că demersul meu va interesa, te asigur dragă cititorule de stima și considerația mea.

Autorul

I. DREPT PENAL ȘI PROCESUAL PENAL

PROCEDURA SPECIALĂ PRIVIND ACORDUL DE RECUNOAȘTERE A VINOVĂȚIEI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Articol publicat în revista Dreptul nr. 7/2010

1. Considerații generale

Toate Codurile de procedură penală prevăd un capitol de „Proceduri speciale” potrivit cărora procesul penal nu se desfășoară după regulile comune și obișnuite, ci cuprinde norme derogatorii în legătură cu realizarea diferitelor instituții procesuale, pe de o parte, sau se referă la diverse proceduri judiciare, care rezolvă pe cale jurisdicțională anumite probleme adiacente raportului juridic procesual principal.

Așadar, procedurile speciale sunt un complex de norme juridice procesual penale cu caracter particular care păstrează un caracter completator, dar în același timp și derogator. Acest lucru înseamnă, pe de o parte că în cazul aplicării acestor proceduri toate aspectele nereglementate special se vor rezolva potrivit regulilor obișnuite, iar dacă o problemă este reglementată în mod diferit atunci în virtutea principiului *generalia specialibus non derogant* procedura specială are prioritate față de cea generală, respectiv procedura comună.

Există o serie de situații sau împrejurări care justifică instituirea unor astfel de proceduri cum ar fi cu titlu de exemplu: condițiile în care s-a săvârșit infracțiunea (în cazul infracțiunilor flagrante); persoana infractorului (procedura în cazul infractorilor minori), tragerea la răspundere a persoanei juridice, darea în urmărire, procedura reabilitării judecătorești etc.

Trebuie să reținem faptul că aceste proceduri speciale propriu-zise reprezintă forme speciale de realizare a procesului penal, cu unele norme derogatorii, dar care au ca fundament tot soluționarea cauzei penale prin rezolvarea acțiunii penale și civile constând în tragerea la răspundere penală și civilă, când este cazul, a persoanei care a săvârșit fapte penale.

Din studiul Titlului III („Proceduri speciale”) din Partea specială a Codului de procedură penală al Republicii Moldova, respectiv Legea Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003, cu modificări și completări la data de 28 august 2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 104-110 din 7 iunie 2003, art. 447, alături de proceduri speciale cum ar fi: procedura în cauzele privind minori (art. 474-487); procedura aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical (art. 488-503);

procedura de suspendare condiționată a urmăririi penale și de liberare de răspundere penală (art. 510-512); procedura de urmărire și judecare a unor infracțiuni flagrante (art. 513-519); procedura privind urmărirea penală și judecarea cauzelor privind infracțiunile săvârșite de persoane juridice (art. 520-523); procedura de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor judecătorești (art. 524 și 525); procedura de restabilire a documentelor judiciare dispărute (art. 526-530) și procedura asistenței juridice internaționale în materie penală (art. 531-559), unele dintre ele regăsindu-se și în procedura procesual penală românească, există o procedură specială prevăzută de art. 504-509, respectiv, *procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției*, procedură care nu există în Codul de procedură penală din România.

Fac precizarea că în noul Cod de procedură penală din România, prima procedură specială o reprezintă „Acordul de recunoaștere a vinovăției” (art. 472-482).

Acum ne propunem să tratăm doar procedura specială din Republica Moldova urmând ca într-un număr viitor să realizăm un studiu de drept comparat.

2. Noțiune și condiții

Acordul de recunoaștere a vinovăției reprezintă o tranzacție încheiată între acuzatorul de stat și învinuit sau, după caz, inculpat, care și-a dat consimțământul de a-și recunoaște vina în schimbul unei pedepse mai reduse. Titularii acestui acord pot fi procurorul, învinuitul, inculpatul sau apărătorul acestora. În ceea ce privește momentul încheierii acestuia facem precizarea că limita de început o reprezintă punerea sub învinuire, iar limita finală o reprezintă începerea cercetării judecătorești. Ca formă, acordul de recunoaștere a vinovăției trebuie să îmbrace forma scrisă. El nu poate fi încheiat decât cu participarea obligatorie a apărătorului, învinuitului sau inculpatului și numai pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave. La încheierea acestui acord este interzisă participarea instanței de judecată.

Condițiile în care se încheie un astfel de acord sunt următoarele:

a) voința învinuitului, inculpatului de a coopera la efectuarea urmăririi penale sau acuzarea altor persoane;

b) atitudinea învinuitului, inculpatului față de activitatea sa criminală și de antecedentele penale;

c) natura și gravitatea acuzației înaintate;

d) căința sinceră a învinuitului, inculpatului și dorința lui de a-și asuma responsabilitatea pentru cele comise de el;

e) voința liberă și benevolă a învinuitului, inculpatului de a-și recunoaște vinovăția cât mai prompt și de a accepta o procedură restrânsă;

f) probabilitatea de a obține condamnarea în cazul respectiv;

g) interesul public de a obține o judecare mai operativă cu cheltuieli mai reduse.

În situația în care procurorul inițiază procedura acordului de recunoaștere a vinovăției de către învinuit, inculpat, el se adresează apărătorului și învinuitului cu această inițiativă, iar apărătorul în condiții de confidențialitate discută cu învinuitul sau inculpatul următoarele aspecte:

a) toate drepturile procesuale de care acesta dispune cum ar fi dreptul la un proces complet, rapid și public și că beneficiază de prezumția de nevinovăție asigurându-i-se toate garanțiile procesuale, dreptul de a prezenta dovezi în favoarea sa, dreptul de a solicita audierea martorilor acuzării în aceleași condiții ca și martorii apărării, dreptul la tăcere, dreptul de a depune declarații, de a încheia acord de recunoaștere a vinovăției și de a renunța la declarația de recunoaștere a vinovăției;

b) toate aspectele cazului, inclusiv ordonanța de punere sub învinuire sau după caz rechizitoriul;

c) toate posibilitățile de apărare de care ar trebui să beneficieze în cazul respectiv;

d) pedeapsa maximă și minimă care poate fi aplicată în cazul recunoașterii vinovăției;

e) obligația învinuitului, inculpatului, în caz de închidere a acordului de recunoaștere a vinovăției, de a depune jurământ în fața instanței că va face declarații veridice privitor la infracțiunea pusă sub acuzare și că aceste declarații vor putea fi folosite într-un proces împotriva sa pentru declarații false;

f) faptul recunoașterii vinovăției nu este consecința aplicării violenței sau amenințării.

Acordul de recunoaștere a vinovăției este semnat de către procuror, inculpat și apărător și trebuie să fie aprobat de către procurorul ierarhic superior care verifică legalitatea acestuia.

Separat de această aprobare, apărătorul certifică separat în scris declarația că acordul de recunoaștere a vinovăției de către învinuit sau inculpat a fost examinat de el personal, că procedura de încheiere a lui a fost respectată și că recunoașterea vinovăției de către învinuit sau inculpat rezultă din înțelegerea lor confidențială anticipată.

Înainte de trimiterea în judecată a cauzei cu acord de recunoaștere a vinovăției se prezintă învinuitului și apărătorului său materialul de urmărire penală, se întocmește proces-verbal de prezentare a materialului de urmărire penală și, de asemenea, li se înmânează rechizitoriul.

3. Procedura în fața instanței de judecată

Examinarea acordului de recunoaștere a vinovăției se face în ședință publică, cu excepția situațiilor de respectare a moralității, ordinii publice sau securității naționale, când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților în proces o cer sau în măsura considerată strict necesară de către instanța de

judecată când datorită unor împrejurări speciale, publicitatea ar putea să prejudicieze interesele justiției.

Potrivit art. 336 C. pr. pen. al Republicii Moldova, fiecare ședință de judecată se consemnează într-un proces-verbal scris întocmit de grefier, la care se anexează înregistrările audio sau video.

Acest proces-verbal trebuie să conțină următoarele:

- a) ziua, luna, anul, denumirea instanței și ora începerii ședinței;
- b) numele și prenumele judecătorilor, grefierului și interpretului, dacă acesta participă;
- c) numele și prenumele părților și ale celorlalte persoane care participă la proces și sunt prezente în sala de judecată, precum și ale celor care lipsesc, cu arătarea calității lor procesuale și cu mențiunea privitoare la îndeplinirea procedurii de citare;
- d) mențiunea dacă ședința este publică sau închisă;
- e) enunțarea infracțiunii pentru care inculpatul a fost trimis în judecată și legea în care a fost încadrată fapta;
- f) consemnarea tuturor acțiunilor instanței în ordinea în care ele s-au desfășurat;
- g) cererile și demersurile formulate de părți și de ceilalți participanți la proces și încheierile date în instanță, fie consemnate în procesul-verbal, fie întocmite separat, cu mențiunea respectivă în procesul-verbal;
- h) documentele și alte probe care au fost cercetate în ședința de judecată;
- i) faptele de încălcare a ordinii în sala de ședință și măsurile luate față de cei care le-au comis;
- j) rezumatul dezbaterilor judiciare, al replicii, precum și al rezultatului ultimului cuvânt al inculpatului;
- k) ora când s-a pronunțat hotărârea judecătorească și mențiunea că inculpatului i s-a explicat și termenul de atac.

Ca o particularitate în cazul acestei proceduri, procesul-verbal trebuie să mai cuprindă și următoarele: dacă există declarația apărătorului cu privire la dorința învinuitului, inculpatului de a încheia acord de recunoaștere a vinovăției; dacă poziția apărătorului corespunde cu poziția învinuitului sau inculpatului; faptul că instanța solicită inculpatului să depună în scris jurământul, precum și că el face declarații, dacă acceptă să depună jurământ.

În ceea ce îl privește pe inculpat, acesta este chestionat sub jurământ în legătură cu următoarele aspecte: dacă înțelege că se află sub jurământ și că dacă depune declarații false, acestea pot fi ulterior folosite într-un alt proces împotriva lui pentru depunere de declarații false; numele, prenumele, data, luna, anul și locul nașterii, domiciliul, starea familială și alte date de anchetă referitoare la ocupație, situația familială, studiile, datele de invaliditate, existența titlurilor speciale, gradelor de calificare și distincțiile de stat, dacă cunoaște limba în care se desfășoară procesul, dacă a fost în stare de reținere sau de arest; dacă a fost recent supus unui tratament pentru vreo afecțiune mintală sau dependență de